

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

לפני כבוד השופט יעקב שקד

תובע גדי אלמליח
ע"י ב"כ עו"ד ברוך טולידאנו

נגד

נתבע נסים דז'לדטי
ע"י ב"כ עו"ד יהודה ברמי

פסק - דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

לפניי תביעה כספית על סך 9,315,380 ₪.

א. רקע כללי

1. התובע מנהל עסקים שונים ומחזיק ברישיון ליתן הלוואות בהתאם לאישור משרד האוצר (נספח א' לתצהירו). הנתבע אף הוא איש עסקים המשקיע בתחומים שונים, לרבות באמצעות חברות ציבוריות. הצדדים ניהלו מאז שנת 2016 קשרים עסקיים וחבריים.

2. ביום 15.6.17 חתמו התובע והנתבע על מסמך שכותרתו "תנאים מיוחדים לשטר משכון" (נספח ה' לתצהיר התובע; להלן – **הסכם המשכון**), לפיו שעבד הנתבע לטובת התובע את זכויותיו לקבלת כספים בסך 3,500,000 ₪ לערך מחברת ביונד טיים החזקות בע"מ (להלן – **ביונד**). בהתאם, נרשם משכון ביום 22.6.17 ברשם המשכונות (נספח ה' לתצהיר התובע).

הרקע להסכם המשכון מופיע ב"הואיל" הראשון לו, לפיו "הממשכן (הנתבע - י.ש.) חייב לבעל המשכון סך של 5,000,000 ₪...".

3. אין חולק כי הנתבע לא שילם לתובע סכום כלשהו מכוח הסכם המשכון ומכאן התביעה דנא. אלא שגרסאות הצדדים באשר לרקע להסכם המשכון ומטרתו חלוקות באופן מהותי, כפי שיפורט להלן.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

ב. טענות התובע

4. לגרסת התובע, להסכם המשכון קדם הסכם הלוואה שנחתם בין הצדדים ביום 10.8.16 (נספח ג' לתצהיר התובע; להלן – **הסכם ההלוואה**). על פיו, התובע הלווה לנתבע סך 3,500,000 ₪, בשני סכומים, אשר הועברו טרם נחתם הסכם ההלוואה – סך של 1,000,000 ₪ ביום 15.2.16 וסך של 2,500,000 ₪ ביום 31.3.16 (סעיף 1 להסכם ההלוואה).

סעיף 2 להסכם ההלוואה פירט את תשלומי ההחזר ומועדיהם, לרבות סכומי הריבית. צילומי המחאות שנמסרו לתובע, התואמות סכומים אלה, נושאות תאריכים שונים עד ליום 30.4.17, צורפו להסכם ההלוואה (נספח ד' לתצהיר התובע; להלן – **ההמחאות**). ההמחאות נמשכו על ידי חברת ג.פ.ס. אחזקות בע"מ (להלן – **גפס**), והנתבע ערב באופן אישי לפירעון (סעיף 4 להסכם ההלוואה). בסעיף 3 להסכם ההלוואה התחייב הנתבע לשעבד לטובת התובע מניות של חברה בשם עתודות אנרגיה בע"מ (להלן – **עתודות**) אותן רכש מאדם בשם גדי טפר (להלן – **טפר**), וזאת עד ליום 15.10.16.

לגרסת התובע, שעבוד מניות עתודות לא בוצע במועד שנקבע וההמחאות לא כובדו. הנתבע ביקש לדחות את פירעון ההלוואה ולצורך כך העמיד בטוחה בדמות הסכם המשכון.

5. עוד טוען התובע כי סכומים שונים המצטברים לסכום ההלוואה בסך 3,500,000 ₪ הועברו על ידו למספר גורמים, על פי הוראות הנתבע: ביום 2.2.16 סך של 999,999 ₪ ש"ח לגפס; ביום 10.2.16 סך של 270,000 ₪ לגפס; ביום 31.3.16 סך של 350,000 ₪ לביונד; ביום 31.3.16 סך של 270,000 ₪ ש"ח לגפס; ביום 10.4.16 סך של 1,410,000 ₪ לגיל ויסמן; ביום 10.4.16 סך של 200,000 ₪ לביונד (אישורים על העברת סכומים אלו צורפו כנספח ב' לתצהיר התובע).

החזר ההלוואה היה אמור להתבצע בתוך כשנה ורבע, כאשר בתצהירו מבאר התובע כי ההלוואה נושאת ריבית שנתית בשיעור של 10.5%, כעולה מפירוט הריבית בהסכם ההלוואה מול סכומי ההחזר (הנתבע לא טען כנגד טענה זו). הסכם ההלוואה נחתם בדיעבד, לאחר העברת הכספים בפועל, כיוון שהתובע סמך על הנתבע שנחזה בעיניו כאיש עסקים רציני. לצורך הסדרת ענייניהם הכספיים סיכם עם הנתבע כי יחתם הסכם מסודר ביניהם, שנערך על ידי הפרקליט המלווה אותו בעסקיו – עו"ד עמרי אלירז (להלן – **עו"ד אלירז**).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

6. התובע המשיך וטען כי החתימה על הסכם ההלוואה נערכה במשרדי הנתבע בהרצליה, בנוכחות התובע, הנתבע, עו"ד אלירז ומכר עסקי משותף של הצדדים, מר בני סידון (להלן – **סידון**), אשר היה מי שהכיר בין התובע והנתבע. הנתבע חתם על הסכם ההלוואה לאחר שקרא אותו לעיני כל הנוכחים. בעת חתימתו מסר הנתבע את ההמחאות. אלה לא נפרעו ובכך הפר הנתבע את הסכם ההלוואה.

הסכם המשכון נחתם לאחר מכן לצורך הבטחת החוב על פי הסכם ההלוואה, שלא הושבה. גם לאחר חתימת הסכם המשכון הנתבע לא שילם לתובע דבר. בדיעבד, התברר לתובע כי השעבוד לפי הסכם המשכון לא ניתן למימוש, כיוון שבפועל לא הגיעו לנתבע כספים מביונד. הוא פנה לנתבע פעמים רבות בדרישה להחזיר החוב, מאז 1.10.17, ללא הועיל, עד שנאלץ להגיש את התביעה. לעניין מועד הגשת התביעה, טען התובע כי זו לא הוגשה מוקדם יותר, כיוון שהנתבע נשפט בשנת 2017 למאסר של 63 חודשים בגין עבירות הונאה ואי תשלום מיסים ולכן לא היה טעם להגיש תביעה נגדו קודם לכן.

7. לגבי סכום התביעה ציין התובע כי הסכם המשכון מציין ב"הואיל" הראשון כי סך חובותיו של הנתבע לתובע עומדים על 5,000,000 ₪, שכן נתן לנתבע אשראי נוסף לצורך רכישת חברה אחרת, אך התביעה מוגשת רק על סכום החוב לפי הסכם ההלוואה, בצירוף ריבית צמודה בסך 18% לשנה שנקבעה בהסכם המשכון. על סכום החוב הצטברה ריבית החל ממועד הדרישה לפירעון החוב מיום 1.11.17 ועד למועד הגשת התביעה, כך שסך החוב הנתבע מגיע ל - 9,364,048 ₪, נכון ליום הגשת התביעה.

8. התובע טען עוד כי טענות הנתבע ביחס להתקשרותו עם אדם בשם גבע צור (להלן – **צור**) הינן שקריות וכי אינו מכיר אדם זה.

ג. טענות הנתבע

9. הנתבע מודה בחתימתו על הסכם המשכון, אך גרסתו באשר לרקע לחתימתו שונה לחלוטין: הנתבע הכחיש את קיום הפגישה בהם נחתם הסכם ההלוואה ואת עצם קיום ההלוואה. לטענתו, החתימה המופיעה על הסכם ההלוואה אינה חתימתו והוא אף לא מסר את ההמחאות. גפס, אשר משכה את ההמחאות, היא חברה בבעלות צור. הנתבע אינו קשור אליה אם כי היה בקשרים עסקיים עם צור. סכומי הלוואה הנטענים הועברו לחברות ולאנשים שונים, והנתבע לא קיבל מעולם שום סכום שהוא.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

10. מוסיף הנתבע וטוען כי הסכם המשכון נחתם על ידו לצורך העמדת בטוחה בגובה 3,500,000 ₪ במטרה לסייע במתן אשראי נוסף לצור, לצורך מיזם שעסק בטכנולוגיות חדשניות. לא היה עליו לשלם לתובע כל סכום שהוא לפי הסכם המשכון, למעט העמדת הבטוחה, ולכן אינו חייב לו דבר. הכספים שנטען כי ניתנו כהלוואה, הועברו למעשה ע"י התובע במסגרת שותפות עסקית עם צור שהתובע ואף הנתבע היו אמורים ליהנות מפירותיה, ולא כהלוואה. המיזם לא יצא לפועל כיוון שצור ושותפו ביצעו מעשה מרמה בהיקף של עשרות מיליונים.

עוד הוא טוען, כי הסכם המשכון נחתם על ידו תחת לחץ, יומיים לפני כניסתו למאסר ממושך, מבלי שניתנה לו הזדמנות לקרוא את פרטיו. התובע בחר לא לגבות את החוב הנטען במשך שנים, הגיש את התביעה בשיהוי "הזוי" כלשונו ועתה טוען לריביות מופרזות שלא כדין וללא תחשיב כנדרש.

11. כן טען הנתבע בתצהירו כי הסכם ההלוואה לא עומד בתנאי חוק אשראי הוגן, תשנ"ג - 1993 (להלן – **חוק אשראי הוגן**), ובעיקר בתנאי סעיף 2 לעניין הסכם בכתב וסעיף 3 לו וכן כי התביעה אינה עומדת בתנאי סעיף 8 לחוק אשראי הוגן.

ד. ראיות הצדדים

12. התובע הגיש 3 תצהירים מטעמו – תצהירו שלו, תצהיר של עו"ד אלירז ותצהיר של סידון, לתמיכה בטענותיו לחתימת הנתבע על הסכם ההלוואה. הנתבע הגיש תצהיר מטעמו.

13. ביום 24.6.24 התקיים דיון הוכחות, במסגרתו נחקרו המצהירים ונקבעו מועדים להגשת סיכומים בכתב, אשר הוגשו בהתאם.

ה. הסכמי ההלוואה והמשכון

14. לאחר בחינת הראיות, שמיעת העדים ועיון בסיכומי הצדדים, הגעתי למסקנה עובדתית כי הסכם ההלוואה נחתם על ידי הנתבע מתוך הבנה מלאה שלו וכן כי הוא הבין את תוכנו של הסכם המשכון עליו חתם (כפוף לקביעותי לענין הריבית הנזכרת בו), לרבות ההודאה בחוב לתובע הגלומה בו. לכך כמה טעמים.

15. הנמקה ראשונה: התמיכה הברורה ביותר למסקנתי עולה מהסכם המשכון, עליו מודה הנתבע שחתם.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

ב"הואיל" הראשון להסכם זה נכתב כי :

"וממשכן (הנתבע - י.ש.) חייב לבעל המשכון (התובע - י.ש.) סך של –
5,000,000 ₪ (חמישה מיליון שקלים חדשים) נכון ליום 15.6.17.....".

משפט זה מהווה הודאה ברורה וחד משמעית בחוב לפי הסכם ההלוואה. אמנם, סכום ההלוואה הנומינלי הינו 3.5 מיליון ₪ וההודאה הינה בסכום של 5 מיליון ₪, אך הנתבע לא טען כי סכום זה מתייחס להלוואה אחרת ולא נתן לו הסבר כלשהו. התובע טען כאמור כי מקור ההפרש בין הסכומים הינו כספים נוספים שהלווה לתובע ואשר נמנע מלתבוע. ייתכן שהדבר נכון וייתכן שלא, וייתכן כי הסכום כולל ריביות שהצטברו, אך מכל מקום, אין הדבר שולל את העובדה שהנתבע הודה בחוב בסכום זה.

בהעדר מערכת חוזית אחרת בין הצדדים הנוגעת להלוואה נוספת, המסקנה המתבקשת היא כי הנתבע הודה בחוב הנתבע ומכאן כי חתם על הסכם ההלוואה.

16. הנמקה שניה : חיזוק למסקנותיי מצוי בשתי הימנעויות של הנתבע מהבאת ראיות.

האחת : הנתבע טען בתצהירו כי "מאחר ולטענת התובע "פגישת החתימה" על הסכם ההלוואה המוכחשת נעשתה במשרדי דולומיט חברה אשר ביצעה את הרישום של כל מבקר וכל פגישה ולכן ניתן לראות כי "כלל לא התקיימה פגישה כזו" (סעיף 57 לתצהיר).

אם כך הדבר, מה מנע מהנתבע מלבקש לזמן לעדות נציג של "דולומיט" ולעתור לצו שיביא עימו את יומן המבקרים הרלבנטי? הרי ראיה מעין זו הייתה יכולה לתמוך בגרסת הנתבע ולקעקע את גרסת התובע ועדיו.

השנייה : הנתבע טען בדיון הראיות כי צו איכון לטלפונים הניידים של התובע ועדיו היה מוכיח כי כלל לא שהו במשרדו ביום הפגישה בה נחתם הסכם ההלוואה (עמ' 7 לפרוטוקול). מדוע לא עתר לצו מתאים? לנתבע הפתרוניים. בסיכומיו טוען הנתבע כי בא כוחו העלה אפשרות זאת בפתח דיון ההוכחות, נענה כי כעת יישמעו העדים תוך מתן אפשרות להגיש בקשה לאחר הדיון(עמ' 7 לפרוטוקול), אך בקשה מעין זו לא הוגשה.

17. הנמקה שלישית : חיזוק נוסף למסקנותיי מצוי בעדויות עו"ד אלירז וסידון.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

עו"ד אלירז תיאיר בסעיפים 9-13 לתצהירו את הכנת הסכם ההלוואה, נסיבות הפגישה וחתימת
הנתבע עליו ועמד על כך גם בחקירתו:

עו"ד ברמי: תראה, אתה טוען שאתה נסעת ביום 10/08 להרצליה יחד עם בני
ועם הנתובע למשרדים של ניסים.
העד, עו"ד אלירז: לא יחד עם בני, נסעתי יחד עם הנתובע. את בני פגשנו שם.
(עמ' 22 לפרוטוקול, ש' 30-32).

ובהמשך:

כב' הש' שקד: לא, פשוט כתוב עליו השם שלו, אבל אתה אומר הסכם הלוואה
נחתם בפניך, אתה ראית שהוא חתם?
העד, עו"ד אלירז: בוודאי. וגם על מסמכי השעבוד הוא חתם בפניי.
(עמ' 28 לפרוטוקול, ש' 3-5).

כן ראו דברים דומים שהעיד בעמ' 27 לפרוטוקול, ש' 6-3: "ואז הוא חתם בפניי על ההסכם..."

18. אשר למסירת ההמחאות בעת הפגישה: בסיכומי טוען הנתבע כי עו"ד אלירז טען בסעיף 12
לתצהירו כי הנתבע מסר לתובע שיקים לפירעון ההלוואה במעמד הפגישה וכי הוא סתר גרסה
זו בחקירתו באומרו כי אינו יודע מתי ההמחאות נמסרו ע"י הנתבע, תוך שהוא מפנה לעמ' 29
לפרוטוקול, ש' 14.

טענתו זו איננה נכונה ואף מטעה בעליל. עיון מדוקדק בעמ' 29 לפרוטוקול מגלה כי העד הבהיר
כי תשובתו בש' 14 **התייחסה לסכום ההלוואה שהתובע נתן לנתבע** ולא להמחאות שהנתבע נתן
לתובע לפירעונה: "אני אענה שוב, מתי אלמליח נתן לו את הכסף אין לי בדל ידיעה ואמרתי את
זה" (שם, ש' 24-25).

לגבי ההמחאות שמסר הנתבע לתובע השיב "אולי באותה פגישה" (שם, ש' 27). כאמור,
בתצהירו היה העד נחרץ יותר וטען כי ההמחאות נמסרו על ידי הנתבע במעמד הפגישה, אך
נסיגה זו לגרסת "אולי" אינה נחזית בעיני כחזו שיש בה כדי לשלול את אמינות גרסתו של עו"ד
אלירז באשר לעצם קיום פגישת ההחתמה וחתימת הנתבע על הסכם ההלוואה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

1 אעמוד על נדבכים נוספים בעדותו בהקשרים אחרים להלן, אך אציין כי עדות עו"ד אלירז
2 עשתה עליי רושם מהימן, היא משתלבת עם עדות התובע, עם עיקרה של עדות סידון וכן עם
3 כלל הנסיבות והמסמכים, ולפיכך ראיתי לאמצה.
4

5 19. סידון תיאר את הפגישה לצורך חתימת הסכם ההלוואה בתצהירו (סעיפים 13 – 15) וכן הוסיף
6 בחקירתו :
7

8 העד, מר סידון : אני זוכר שהיה הסכם שהוא חתם עליו באותו פגישה, אני לא
9 זוכר אם הוא הקריא (עמ' 54 לפרוטוקול, ש' 12-13).
10

11 לאחר מכן אמר סידון :
12

13 כב' הש' שקד : אז הוא הקריא לו את ההסכם.
14 העד, מר סידון : הוא הקריא לו את ההסכם כן. אבל אני לא עקבתי אחרי זה.
15 (עמ' 57 לפרוטוקול, ש' 25-26).
16

17 הנתבע ניסה לבקוע סדק באמינות גרסתו של סידון ביחס לעניין הקראת ההסכם, כאשר סידון
18 התעקש בחקירתו כי עו"ד אלירז הקריא לנתבע את ההסכם ולאחר מכן הנתבע קרא אותו
19 בעצמו (עמ' 56-58 לפרוטוקול). אמנם יש בכך כדי להטיל ספק מסוים באמינות גרסתו בנקודה
20 זו, כאשר עו"ד אלירז עצמו סרב לומר במפורש בחקירתו כי הקריא והסביר לנתבע את ההסכם
21 ואף התובע טען זאת. מכל מקום, בדומה לעו"ד אלירז, אין בכך כדי לשלול באופן גורף את
22 אמיתות שאר פרטי עדותו, שלא נסתרו.
23

24 ובהמשך, לגבי ההמחאות :
25

26 העד, מר סידון : אני עונה לך, אמרתי לך שאני, זה עברו 8 שנים מאז, אבל הבן-
27 אדם קיבל הסכם ביד ואחרי זה אני זוכר שהוא חתם עליו וגם נתן את הצ'קים
28 בתמורה (עמ' 54 לפרוטוקול, ש' 28-29).
29

...

30 העד, מר סידון : ראיתי שניתנו צ'קים. אני לא זה שנתן את הכסף, אני לא צריך
31 לבדוק את הצ'קים. אני ראיתי שהוא נתן לו סדרה של צ'קים, וזה אני מוכן
32 ללכת להיבדק בכל מקום (עמ' 60 לפרוטוקול, ש' 4-6).
33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

ניסיון הטלת ספק בעניין מסירת ההמחאות לא צלח וסידון עמד על כך שהנתבע מסר את ההמחאות בפגישה (עמ' 54 לפרוטוקול, ש' 29; עמ' 59 לפרוטוקול, ש' 25), כך שממילא לא נשללה גרסתו של עו"ד אלירז.

לעניין אמינותו של סידון, הנתבע טען בסעיף 25 לתצהירו כי המדובר ב"אסיר לשעבר, אדם מפוקפק שנוכח את מעלליו שקריו ומתן תצהיר שקר". סידון אף נחקר על עברו בחקירתו ותקופת המאסר שריצה (עמ' 46 לפרוטוקול, ש' 33-34). על כך נאמר כי "כל הפוסל במומו פוסל". אם הרשעה וריצוי מאסר הינם עילה גורפת לייחוס אי אמינות לעד, הרי שאלה חלים גם על הנתבע עצמו, אשר ריצה תקופת מאסר משמעותית בשל עבירות שונות.

עוד טען הנתבע בסיכומיו בקשר לסידון כי התובע מינה אותו למנהל קשרי לקוחות בחברה השייכת לו ולכן סידון מעיד לטובתו. טענה זו אינה מבוססת כלל, שכן סידון העיד כי הוא שימש בתפקיד זה בחברה שלו ושל גרושתו עוד משנת 2013 ורק לאחר מספר שנים התובע רכש חלק ממניות החברה אך לא מינה אותו לתפקיד זה, בו כבר החזיק לפני כן (עמ' 47-48 לפרוטוקול).

כן טען הנתבע בסיכומיו נגד עדות סידון כי הוא חייב לתובע כספים ולכן מעיד לטובתו. הוברר כי לדברי התובע, הוא נתן לסידון 20,000 ₪ לפני שבע שנים ולא ביקש להשיבם (עמ' 81 לפרוטוקול, ש' 5-12). לא ראיתי ליתן לעניין זה משמעות של ממש באופן המשנה את ממצאיי לגבי עדות סידון.

מכל מקום, עדות סידון עשתה רושם אותנטי ומהימן, היא משתלבת עם עדות התובע, עם עיקרה של עדות עו"ד אלירז וכלל הנסיבות והמסמכים, ולכן ראיתי לאמצה.

20. **הנמקה רביעית:** עדות התובע לא נסתרה. התובע לא נשאל שאלות ישירות על עצם קיום הפגישה, כפי שנשאלו עדיו האחרים, כגון איך נסע לפגישה והיכן התקיימה, מי השתתף בה וכדומה, כך שעדותו בעניין עומדת בעינה. השאלות שנשאל היו בנוגע לתוכנה ולא לעצם קיומה:

עו"ד ברמי: תגיד לי, אתה אומר בסעיף 21 לתצהיר שלך, שניסים קרא את

ההסכם מול העיניים של שלושתכם. זה נכון?

העד, מר אלמליח: כן חד משמעית הוא קרא את ההסכם...

(עמ' 90 לפרוטוקול, ש' 22-20).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

עו"ד ברמי : ...איך זה מסתדר בין שני ההסכמים האלה, בין ההסכם המזויף
להסכם הזה?

העד, מר אלמליח : א' זה לא הסכם מזויף. זה הסכם שנחתם וישבנו אצל ניסים
בחדר, וההסכם הזה ניסים קרא אותו, הסתכל עליו, שאל לגביו שאלות.
(עמ' 83 לפרוטוקול).

התובע אף דייק בעניין אי הקראת ההסכם לנתבע על ידי עו"ד אלירז :

העד, מר אלמליח : כן חד משמעי הוא קרא את ההסכם, אבל יש לי פה משהו
להעיר.

עו"ד ברמי : נו.

העד, מר אלמליח : אני לא זוכר שאלירז הקריא לו את ההסכם כמו שאמר בני,
הוא לא, אלירז לא הקריא לו את ההסכם. הוא נתן לו את ההסכם.

עו"ד ברמי : אתה לא זוכר.

העד, מר אלמליח : אלירז נתן לו את ההסכם.

(עמ' 90 לפרוטוקול, ש' 22-27).

21. בנוסף לעצם קיום הפגישה, התובע טען בתצהירו כי הנתבע מסר לו במהלך הפגישה את
ההמחאות לשם פירעון ההלוואה ועמד על כך גם בחקירתו. עדותו בעניין זה הייתה מהימנה,
קוהרנטית ולא נסתרה, על אף שנשאל על מסירת ההמחאות מספר פעמים במהלך חקירתו :

עו"ד ברמי : מתי קיבלת את הצ'קים?

העד, מר אלמליח : אז אני טוען באותו יום שהוא נתן לי שהוא חתם על
המסמך.

עו"ד ברמי : באותו יום שהוא חתם על המסמך.

העד, מר אלמליח : ב-10/08, אתה רואה הוא בא נתן לי, הביא,

עו"ד ברמי : והוא מסר לך את הצ'קים האלה?

העד, מר אלמליח : כן.

(עמ' 71 לפרוטוקול, ש' 23-28).

ובהמשך :

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

עו"ד ברמי : נמשיך, עכשיו תגיד לי בבקשה, אותם צ'קים שאתה אומר, מי
מסר לך אותם אתה אומר?
העד, מר אלמליח : ניסים.
(עמ' 74 לפרוטוקול, ש' 24-22).

ופעם שלישית –

עו"ד ברמי : תגיד לי בבקשה שאלה, שאלה, אתה פנית לחברת GPS ואמרת
אדוני,
העד, מר אלמליח : לא. התשובה היא לא.
עו"ד ברמי : למה אתם לא משלמים את הצ'קים?
העד, מר אלמליח : התשובה היא לא, פניתי לניסים.
עו"ד ברמי : לא פנית לחברת GPS?
העד, מר אלמליח : פניתי לניסים ומי שהביא לי את הצ'קים.
(עמ' 79 לפרוטוקול, ש' 33-89).

לפיכך ראיתי לאמץ את גרסת התובע, זולת בסוגית הריבית הקבועה בהסכם המשכון, אליה
אתייחס להלן.

22. **הנמקה חמישית** : עדות הנתבע נמצאה בלתי מהימנה ורוויית סתירות. לא ראיתי מקום לחזור
על כל קביעותיי שפורטו לעיל, לרבות לענין הודאת הנתבע בחוב במסגרת הסכם המשכון,
המסכת החוזית הנוספת הסותרת את גרסת הנתבע, הימנעותו מהבאת ראיות, גרסאות התובע,
סידון ועו"ד אלירז שנמצאו מהימנות ועוד.

חיזוק למסקנתי בדבר חוסר מהימנות עדות הנתבע מצוי בגרסתו כי הוא חתם על הסכם
המשכון כחלק מה"שותפות העסקית הפיננסית" עם צור (סעיף 35 לתצהירו), תוך מתן אמון
בתובע כי מדובר במסמך בטוחה בלבד לטובת צור (סעיפים 32-33 לתצהירו). ענין זה מצוי
בליבת גרסתו ונועד להסביר את חתימתו על הסכם המשכון, למרות העדר חוב לתובע, לשיטתו.

דא עקא, בחקירתו הנגדית הציג הנתבע גרסה שונה בתכלית, לפיה הסכם המשכון היה "טובה"
לגבע צור :

כב' הש' שקד : ... לטובת מה הוא משעבד? מה מבטיח השעבוד?

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דג'לדטי

- 1 העד, מר דג'לדטי : לטובת אותו סיפור של גבע צור. אתה הכנסת אותו אתה
- 2 עשית. אמרתי לו, אני אסתדר.
- 3 כב' הש' שקד : רגע רק שנייה, רק שנייה, אני רוצה להבין. אתה נתת לו בטוחה
- 4 עבור חוב של גבע צור?
- 5 העד, מר דג'לדטי : אמת.
- 6 כב' הש' שקד : כלומר לך לא היה שום חוב לתובע, שום חוב. ואתה נתת בטוחה
- 7 לטובת העניין של גבע צור. למרות שלך לא היה שום עניין, יד ורגל בזה.
- 8 העד, מר דג'לדטי : אמת. אני הייתי בטוח ב-100%.
- 9 כב' הש' שקד : עכשיו מדוע עשית את זה?
- 10 העד, מר דג'לדטי : הייתי בטוח, אני הכרתי לו את גבע צור, והייתי בטוח ב-
- 11 1000% שגבע צור באמת הולך להמציא את הגלגל.
- 12 כב' הש' שקד : אז בגלל שהיית בטוח בגבע צור והכרת לו את גבע צור, הסכמת
- 13 לשעבד מיליונים נכס שלך?
- 14 העד, מר דג'לדטי : מה זה נכס? זה חוב אלי.
- 15 כב' הש' שקד : זה נכס.
- 16 העד, מר דג'לדטי : נכון.
- 17 כב' הש' שקד : אני אומר, זה מה זה היה כטובה?
- 18 העד, מר דג'לדטי : לא כטובה.
- 19 כב' הש' שקד : כטובה לגבע אולי.
- 20 העד, מר דג'לדטי : טובה לגבע.
- 21 כב' הש' שקד : זה היה טובה לגבע?
- 22 העד, מר דג'לדטי : חד משמעית.
- 23 כב' הש' שקד : גבע היה מעורב בסיפור הזה?
- 24 העד, מר דג'לדטי : גבע ידע שהוא חייב את הצ'קים.
- 25 כב' הש' שקד : לא, אבל גבע היה מעורב השעבוד הזה? הוא ביקש אותך לעשות
- 26 את זה?
- 27 העד, מר דג'לדטי : לא. גבע,
- 28 כב' הש' שקד : אז מה, אז זה היה מיוזמתך?
- 29 העד, מר דג'לדטי : לא, הוא שאל אותי מה קורה עם הצ'קים האלה. גבע היה
- 30 חתום.
- 31 (עמודים 118-119 לפרוטוקול).
- 32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

23. למרות שנשאל מספר פעמים בעניין, **הנתבע לא חזר בעדותו על גרסת ה"שותפות הפיננסית"**,
אלא **הסתפק בטענה תמוהה כי חתם על הסכם המשכון כ"טובה" לצור**. אין בידי לקבל את
טענת ה"טובה" כאמור, מכמה טעמים.

24. ראשית, סתירה מהותית וחזיתית זו של הנתבע בעניין שבלבת גרסתו פוגעת קשות במהימנותו
ולמעשה לא מותירה אותו עם גירסה מהימנה **מדוע** חתם על הסכם המשכון. אין איפוא כל
סיבה שלא לאמץ את הכתוב בהסכם המשכון כפשוטו – הנתבע חב כספים לתובע ומספק לו
בטוחה להשבתם.

25. שנית, הן ההודאה בחוב לתובע בפתיח להסכם המשכון והן קביעת שיעור הריבית של 18%
לשנה מלמדים כי אין המדובר בהסכם שנעשה לטובת צור, שאחרת לא היו נכתבות בו הוראות
מעין אלה.

26. שלישית, הנתבע נמנע מלהעיד את צור, באופן תמוה, למרות שאין ספק כי זה היה יכול לשפוך
אור על המחלוקת. הימנעות זו מוליכה להפעלת החזקה כי אילו היה צור מעיד, הייתה עדותו
פועלת לחובת הנתבע.

הימנעות זו מתחדדת נוכח הוראת סעיף 54(2) לפקודת הראיות [נוסח חדש] תשל"א – 1971,
המטילה על בית משפט לפרט מה הניע אותו לפסוק לפי עדות יחידה של בעל דין ואין בפני כל
הנמקות המצדיקות זאת (ראו ע"א 3391/22 **בנק לאומי לישראל בע"מ נ' קונפינו** (3.12.23)).
הנתבע אף ציין בקדם המשפט מיום 25.2.24 כי יגיש תצהיר של צור אלא שלבסוף לא עשה זאת
(עמ' 2 לפרוטוקול, ש' 1).

כן ראו בהקשר לכך ע"א 6460/21 **פרץ נ' כהן** (18.6.23), פסקאות 1-2 לפסק דינו של השופט
שטיין:

"...בעל דין אשר בחר להסתיר מבית המשפט, ביודעין, עובדות מהותיות או
מסמכים בעלי חשיבות, אשר יכלו לשפוך אור על העובדות מושא המחלוקת –
יסיק בית המשפט לחובת אותו בעל דין את המסקנות המתבקשות מכך, קרי:
שהחומר שהוסתר מבית המשפט שולל את טענותיו של בעל הדין ותומך
בעמדת יריבו... במסגרת זו, טוב יעשה בית המשפט אם יפעיל גם את כללי
העזר הקשורים לנטלי ההוכחה. כוונתי, בעיקר, לדרישת הסיוע אשר מהווה
תנאי להכרעה עובדתית בהליך אזרחי על סמך עדותו היחידה של בעל דין, או
של אדם מטעמו, שאין בה אותות מהימנות מובהקים וברורים..."

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

בחקירתו, הנתבע תירץ את אי העדת צור בכך שיש לו סכסוך עסקי עימו והוא אף הגיש תביעה נגדו, ולכן צור אינו מוכן לשתף פעולה (עמ' 105 לפרוטוקול, ש' 31 ועמ' 106, ש' 11). טענה זו נטענה בעלמא ללא הצגת מסמכי התביעה שוודאי מצויים בידו. גם אם צור לא היה משתף פעולה, ניתן היה למצער לנסות ולעמת אותו עם ההמחאות אותן התובע טוען כי הנתבע מסר לו, שכן אלה המחאות של גפס, אשר צור הוא בעל מניותיה ומנהלה (מוצג נ/3). טענותיו כי צפה שצור יענה על כל השאלות ב"לא זוכר" (עמ' 106 לפרוטוקול, ש' 7-8) אינן מספקות ואינן משכנעות. היה עליו לפחות לנסות ולזמנו לעדות ולפעול בכל האמצעים הדיוניים העומדים לרשותו. הנתבע לא עשה דבר מאלה ולכן הימנעות זו נזקפת לחובתו.

27. **הנמקה שישית:** גרסת הנתבע לפיה חתם על הסכם המשכון מבלי שניתנה לו הזדמנות "לבדוק את הדברים" (סעיף 32 לתצהירו) אינה מקובלת עליי ומצאתיה בלתי מהימנה.

בחקירתו אמר הנתבע כי: "אני חתום על ההסכם כן אדוני. בלי לקרוא אותו אדוני." (עמ' 109 לפרוטוקול, ש' 10).

הנתבע הוסיף כי מאחר ולא יכול היה להתרכז בפרטי ההסכם בעת הפגישה ומכיוון שרק רצה להבטיח כי זכויותיו במניות תישמרנה, כאמור, הכין מסמך קצר בכתב יד (נספח ד' לתצהירו) המבטיח כי לא תיעשה פעולה במניות ללא הסכמתו (עמ' 120 לפרוטוקול). הנתבע טען כי העדיף זאת על פני התעמקות בהסכם המשכון, כי הוסבר לו שחייבים לציין סכום, אך הוא לא התעמק בו (עמ' 120-121 לפרוטוקול). במענה לשאלה בדבר מנהגו לחתום על מסמכים בלי לקרוא אותם, על אף שהינו איש עסקים מנוסה, טען כי סמך על התובע ועל עו"ד אלירז (עמ' 122 לפרוטוקול).

28. אין בידי לקבל את טענות הנתבע באשר לאי הבנתו, הן לגבי הסכם המשכון והן לגבי הסכם ההלוואה.

ראשית, כידוע: "כלל הוא כי חזקה על אדם החותם על מסמך כי הוא קרא והבין את תוכנו" (ע"א 9136/02 מיסטר מאני ישראל בע"מ נ' רייז, פ"ד נח(3) 934 (2004), פסקה 11; ע"א 2119/94 לנדאו נ' וין, פ"ד מט(2) 77 (1995)). קל וחומר, כאשר מדובר באיש עסקים ותיק ומנוסה כנתבע. בנסיבות ונוכח עדויות הצדדים שיפורטו להלן, לא ראיתי לסטות מכלל זה, הן לגבי הסכם המשכון והן לגבי הסכם ההלוואה.

29. שנית, בסיפת הסכם המשכון מופיע אישור חתימה של עו"ד אלירז בו נכתב:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

- 1 "אני הח"מ, עו"ד אלירז עמרי רשיון מס' 16580, מאשר בזאת כי הופיע בפני
2 היום 15.06.2017 ממשכן, מר דג'לדטי ניסים ת.ז. 7-5548048-0 וחתם בפני על
3 שטר משכון זה לאחר שהסברתי לו את תוכנו ואת משמעותו, לאט
4 ובבהירות..."
- 5
6 במסגרת הדיון, ביקש הנתבע להיבנות מהעובדה כי עו"ד אלירז אמר שאינו זוכר אם הקריא
7 לנתבע מילה במילה את הסכם המשכון, למרות שכך נכתב באישור החתימה:
8
9 העד, עו"ד אלירז: אני לא זוכר אם הקראתי לו מילה, מילה. אדון דג'לדטי
10 שחתם בפני על זה, ראיתי שהוא מאמת, שסוף כל סוף הוא חתם בפניי, הבין
11 מצוין על מה הוא חותם.
12 עו"ד ברמי: ואיך הוא הבין? אם הוא הבין אם אתה לא הקראת לו אותו?
13 העד, עו"ד אלירז: כי הוא בעסקים 40 שנה, ומי שבעסקים 40 שנה מבין היטב
14 על מה הוא חותם.
15 (עמ' 41 לפרוטוקול).
- 16
17 אכן בניגוד לאמור בתצהירו, העיד עו"ד אלירז כי אינו זוכר אם הקריא לנתבע את הסכם
18 המשכון, אם כי לדעתו הנתבע הבין "מצוין" כלשונו על מה הוא חותם. לא ראיתי לדחות את
19 עדותו של עו"ד אלירז בשל כך. כאמור, עדותו עשתה עליי רושם מהימן. דווקא עדותו הכנה
20 בדבר העדר זיכרון אותנטי לעניין ההקראה מלמדת כי הוא מבקש לדייק בדבריו. ודוק:
21 בתצהירו לא ציין עו"ד אלירז כי הקריא או הסביר לנתבע את הסכם המשכון ולכן אין סתירה
22 בין תצהירו לחקירתו הנגדית בעניין זה.
23
24 הנתבע טען בסיכומיו כי עו"ד אלירז העיד כי לא נתן לנתבע הסבר באשר לויתורים על הגנת
25 דיירות מוגנת וזכאות לדיור חלוף הנזכרים בהסכם המשכון למרות האישור שעליו חתם כאמור
26 בסיפת ההסכם. עו"ד אלירז אכן העיד כך, אך הסביר שמדובר ב"נייר סטנדרטי" שייתכן שלא
27 התאים לסיטואציה, אך בכל מקרה ברי כי נושאים אלה לא קשורים כלל למשכון מושא ההסכם
28 (עמ' 43 לפרוטוקול). עדותו זו מקובלת עליי.
- 29
30 30. שלישית, ביחס לטענת הנתבע כי לא התפנה להתעמק ואף לקרוא את הסכם המשכון בשל הלחץ
31 בו היה נתון יומיים טרם כניסתו לכלא:
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

1 אין ספק כי כניסה לכלא מהווה גורם ליצירת לחץ. עם זאת, עיינו הרואות כי יומיים טרם
2 מאסרו הנתבע מגיע למשרדו ומקיים פגישות עסקיות אף עם אחרים (עמ' 109 לפרוטוקול, ש'
3 ; עמ' 120 לפרוטוקול, ש' 29, שם נשאל אם לא היה פשוט יותר לקרוא את הסכם המשכון
4 תחת ניסוח נספח ד' לתצהירו : "לא. במצב שהיה אצלי במשרד אולי 10 איש מחכים לפגישות
5 איתי").

6
7 אדם "לחוץ" כל כך כנטען, לא היה עוסק בענייני דיומא באופן כה אינטנסיבי, תוך קיום סדרה
8 ארוכה של פגישות עסקיות, ערב מאסרו.

9
10 ועוד, בהקשר לכשירות הנתבע: באותו מעמד ניסח הנתבע את נספח ד' לתצהירו, בכתב יד,
11 לדבריו כדי "לכסות" אותו (עמ' 117 לפרוטוקול, ש' 16). הנתבע הוסיף כי היה "לחוץ מאד"
12 באותה עת שכן עמד להיכנס לבית סוהר (שם, ש' 31). עוד הוסיף כי עו"ד אלירז אמר לו שהסכם
13 המשכון נועד כדי להבטיח שאף אחד לא ישתלט על רכושו בעת מאסרו והוא ישמור על מניותיו
14 בעתודות (עמ' 118 לפרוטוקול, ש' 11 – 13). כאשר נשאל כיצד מחד, היה כה לחוץ נוכח המאסר
15 הצפוי עד שלא טרח לקרוא את הסכם המשכון, ומאידך, ניסח בכתב ידו את נספח ד' לתצהירו,
16 דבר שמלמד כי היה במלוא חושיו, ענה בצורה מתחמקת ולא מהימנה (עמ' 120 לפרוטוקול).

17
18 מעבר לכך, הנתבע לא הביא ראיות כי לא היה כשיר קוגניטיבית או נפשית באותה עת.

19
20 31. כאן המקום להתייחס למספר טענות נוספות שהעלה הנתבע:

21
22 א. טוען הנתבע בסיכומיו כי מנספח ב' לתצהיר התובע לא עולה כי הסכומים המופיעים שם
23 אכן הועברו בפועל, שכן התובע לא צירף דפי חשבון בנק כדי להוכיח זאת אלא רק בקשות
24 להעברות כספים. עוד הוא טוען בהקשר להעברת הכספים כי אלה לא הועברו אליו אלא
25 לגורמים שונים, כפי שפורט לעיל, ללא כל הוכחה כי הנתבע ביקש להעבירם אליהם. אין
26 בידי לקבל טענות אלה.

27
28 כאמור לעיל, הגעתי למסקנה עובדתית כי הנתבע חתם על הסכם ההלוואה. בסעיף 1
29 להסכם זה נכתב כי "אלמליח נתן לדג'לדטי הלוואה בסך של 3,500,000 ₪, אשר סך של
30 1,000,000 ₪ הועברו לידי דג'לדטי ביום 15.2.2016 וסך של 2,500,000 ₪ הועברו ביום
31 31.3.2016".

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

1 הנה כי כן, בחתימתו על הסכם ההלוואה מאשר הנתבע כי כספי ההלוואה ניתנו גם ניתנו.
2 אישור זה אף מעקר את הטענה הנוספת כי הכספים לא הועברו לידי הנתבע עצמו, נוכח
3 אישורו כי קיבל את ההלוואה ועוד לפי פירוט ככתוב בה.
4

5 תמיכה נוספת לאמור מצויה בעדות התובע שטען כי העברות הסכומים לגורמים שונים
6 נעשו לבקשת הנתבע (סעיפים 11 ו- 13 לתצהירו; עמ' 65 לפרוטוקול), עדות המקובלת עליי.
7 גם סידון, אשר הכיר בין השניים, טען בחקירתו כי ידע על העברות הכספים לבקשת הנתבע
8 ועל התחייבותו להשיבם (עמ' 51 לפרוטוקול, ש' 21-10). דברים אלה לא נסתרו והם
9 מקובלים עליי.

10
11 נתתי דעתי גם ביחס לטענת הנתבע בסיכומיו כי לגבי חלק מהכספים שהועברו אין בנמצא
12 אישור העברה אלא רק בקשת העברה לבנק: למיטב בדיקתי, מהמסמכים שבנספח ב'
13 לתצהיר התובע עולה כי קיימים אישורי בנק להעברה בפועל לגבי חלק הארי של הסכומים
14 ובסה"כ 2,230,000 ₪ מתוך 3.5 מיליון ₪ (האישורים נמצאים לגבי סך 350,000 ₪ מיום
15 31.3.16 לביונד; סך 200,000 ₪ מיום 10.4.16 לביונד; סך 1,410,000 ₪ מיום 10.4.16 לגיל
16 וסרמן וסך 270,000 ₪ מיום 31.3.16 לגפס). מכל מקום וכאמור, הנתבע אישר בחתימתו
17 קבלת הלוואה ע"ס 3.5 מיליון ₪ בסעיף 1 להסכם ההלוואה.
18

19 ב. טוען הנתבע בסיכומיו כי התובע לא הוכיח שההמחאות שנועדו לפרוע את ההלוואה חוללו,
20 שכן לתצהירו צורף רק העתקן ללא מסמך מהבנק המעיד כי לא כובדו.
21

22 לכך אשיב בארבעה: ראשית, הנטל להוכיח את פירעון ההלוואה מוטל על הנתבע ולא על
23 התובע. שנית, הנתבע אף לא טען בתצהירו כי ההמחאות נפרעו. שלישית, בהסכם המשכון
24 הודה הנתבע בקיום החוב בכללותו. ורביעית, ההמחאות הוצגו במקורן במהלך דיון
25 ההוכחות (ראו עמ' 78 לפרוטוקול, ש' 16-13). אילו היו נפרעות הרי שכידוע היו מושבות
26 לבנק הנמשך וממנו למושך ההמחאות (ג.פ.ס.) ולא היו נמצאות במקור בידי התובע.
27 העובדה שהתובע מחזיק בהן משמעה כי לא כובדו או לא הופקדו (למעט כמובן אחת מהן
28 שאלה אתיחס להלן).
29

30 ג. הנתבע טען כי אין כל הגיון שיבקש להעביר את כספי ההלוואה לגורמים שלהם הועברו.
31 לדבריו הוא אינו קשור לחברת גפס, התובע עצמו היה בעל מניות בביונד (ואף הגיש תביעת
32 חוב בגין השקעותיו בה) וגיל ויסמן שימש עו"ד של צור – כלומר אין לנתבע קשר לאף אחת
33 מהעברות אלה (סעיפים 44-47 לתצהיר הנתבע וסיכומיו).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

אין בידי לקבל גרסה זו שהובררה כחסרת בסיס ואף שקרית. הנתבע קשר עצמו לפעילותו העסקית של צור בסעיפים 31 ו- 34 לתצהירו, בהם הסביר שהיה אמור ליהנות מרווחי המיזם של צור. כלומר, היה לנתבע, לגרסתו שלו, **אינטרס כלכלי בעסקיו של צור ולכן הנחה את התובע להעביר את כספי ההלוואה לגפס**, השייכת לצור (סעיף 44 לתצהיר הנתבע). אשר לעו"ד ויסמן, הנתבע הודה כי ככל הנראה הוא שימש פרקליטו של צור והיה נאמן על כספים (עמ' 112 לפרוטוקול, ש' 33-32).

באשר להעברות הכספים לביונד, התובע טען כי הנתבע שלט בביונד במועדים הרלבנטיים להעברת הכספים אליה. **הנתבע הודה כי בעת הרלבנטיות היה בעל השליטה בביונד**, אם כי התובע אחז בשיעור מניות "גדול" כלשונו בה (עמ' 112 לפרוטוקול, ש' 24-22). היותו בעל השליטה בביונד מלמד כי היה בעל אינטרס מובהק בה, לרבות אינטרס להזרמת כספים אליה.

ד. לתמיכה בטענה לזיוף חתימתו על הסכם ההלוואה, ניסה הנתבע להיבנות ממסמך נוסף נושא תאריך 4.7.17, שכותרתו "אגרת חוב ללא הגבלה בסכום (שעבוד קבוע)" (עמ' 125 לנומרטור תצהיר הנתבע). בא כוחו טען בדיון ההוכחות כי עו"ד אלירז חתם בשם עתודות על מסמך זה שלא כדין וללא ידיעתו או אישורו של הנתבע, שהיה בבית הסוהר באותה עת (ראו למשל עמ' 36 לפרוטוקול).

עו"ד אלירז הכחיש זאת נמרצות ואמר כי חתם על המסמך מכוח הימצאות המניות בידיו, וכן מכוח נספח ג' לתצהיר הנתבע, שבסעיף 1.3 לו נרשם כי עו"ד אלירז יתמנה לדירקטור בעתודות ויבצע שעבוד מניות החברות הציבוריות לטובת התובע וכן כי תביעת הנתבע בעניין זה נמחקה (עמ' 36 – 38 לפרוטוקול).

מסכת ההסכמים, לרבות התחייבות הנתבע בסעיף 3 להסכם ההלוואה - התחייבות הנתבע לשעבד את מניות עתודות לתובע - מלמדת כי עו"ד אלירז היה רשאי לפעול כפי שפעל. חיזוק למסקנתי מצוי בכך שאף תלונה שהגיש הנתבע נגד עו"ד אלירז ללשכת עורכי הדין נדחתה, תוך קביעה כי מדובר בסכסוך עסקי, כי הנאמנות הייתה כלפי התובע ולא כלפי הנתבע ומכוחה מונה נאמן על מניות עתודות כדי לשמור על זכויות לקוחו (התובע), ולכן עו"ד אלירז לא עבר כל עבירה אתית. ערעור שהגיש הנתבע לוועדת האתיקה הארצית נדחה (נספחים יג' – יד' לתצהיר הנתבע).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

ה. טוען הנתבע בכתב ההגנה ובסיכומיו כי ניתן להיווכח בכך שהחתימה המיוחסת לו על הסכם ההלוואה שונה מחתימתו על הסכם המשכון, וזאת אף בעין בלתי מקצועית.

אכן, בית המשפט איננו חייב להזדקק לשירותיו של מומחה כדי לקבוע מימצא בדבר אמיתותה של חתימה. הוא רשאי להשוות את כתב היד או החתימה שבמחלוקת בעצמו. אך לכוחו זה של בית המשפט מגבלות. **בית המשפט אינו מומחה לכתבי יד. אין לו הכישורים הטכניים לבצע אבחנות בדבר זהותו של בעל חתימה פלונית.** לכן, במצבים שבהם מתעוררת שאלה רצינית בדבר אמיתות חתימה, רצוי להיעזר בחוות דעתו של מומחה בכך (ע"א 1986/92 מדינת ישראל נ' אבו סאלח, פ"ד נ(1) 499 (1996), עמ' 508). עם זאת, בית המשפט הוא זה שמחליט אם בנסיבות המקרה שנדון בפניו חיוני לשמוע עדות מומחה ואין חובה גורפת על בית המשפט להיזקק לעדות כזו. בית המשפט יכול לבחון את המחלוקת בצורה עצמאית באמצעות מבחנים של היגיון ושכל ישר (ע"א 2032/06 האגי נ' עזבון המנוח סלמאן יוסף זיאן (1.2.09)).

שני הצדדים כאחד נמנעו מהגשת חוו"ד מומחה להוכחת טענתם בהקשר לחתימתו הנטענת של הנתבע על הסכם ההלוואה. אמנם, נטל השכנוע מוטל ככלל על התובע, אך כאמור, נמצאה סדרה ארוכה של הנמקות, שפורטו לעיל, התומכת בטענת התובע כי הנתבע חתם על הסכם ההלוואה, באופן שאינני נזקק לחוו"ד מומחה מטעם התובע. בנוסף, דומה כי הראיות שהביא התובע כאמור לעיל העבירו את נטל הראיה (להבדיל מנטל השכנוע) לפתחו של הנתבע.

הנתבע יכול היה לנסות להפריך את ראיות התובע בסוגיה זו, שהינן רבות ומגוונות, לרבות באמצעות חוו"ד מטעמו. בנסיבות העניין ונוכח מסכת ראיות התובע, ומשלא עשה כן, הדבר פועל לחובתו של הנתבע.

ו. טוען הנתבע בסיכומיו כי התובע הודה בחקירתו כי קיבל מכונסי הנכסים של ביונד 169,000 ₪, דבר שהסתיר מבית המשפט ולכן יש לדחות את התביעה בכל הקשור לכספים שהועברו לביונד. הנתבע מפנה לעמ' 70 לפרוטוקול, ש' 13, שם אמר התובע כי קיבל מכונסי הנכסים של חברה זו 163,000 ₪. התובע הסביר בחקירתו כי בשל השעבוד שהתחייב הנתבע לבצע על כספים המגיעים לו מביונד במסגרת הסכם המשכון, דרש מביונד את חוב הנתבע וכן מיליון ₪ שביונד הייתה חייבת לו בנוסף, ובסך הכול 4.5 מיליון ₪ (עמ' 70 לפרוטוקול). כאשר נשאל מדוע לא אמר שקיבל סכום זה, השיב כי "זה לא שייך לתביעה, זה כסף שנתתי לביונד... שילמתי כספים זה לא קשור לתביעה הזאת בכלל..." (שם, ש' 34-31).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

לא ראיתי לקבל את טענת הנתבע. כפי שנקבע לעיל, ההלוואה ע"ס 3.5 מיליון ₪ ניתנה לנתבע ולא לבינוד. הנתבע לא השיב לתובע דבר. התובע הסביר כי בינוד חבה לו כספים ללא קשר להלוואה לנתבע, עדות המקובלת עליי, ולכן השבת חלק מכספים אלה לידי אינה גורעת מחבות הנתבע להשיב את ההלוואה לתובע.

ז. טוען הנתבע בסיכומיו כי למרות שבסעיף 1 להסכם נכתב כי 1 מיליון ₪ הועברו לנתבע ביום 15.2.16 ו- 2.5 מיליון ₪ הועברו ביום 31.3.16, הרי שמנספח ב' עולה כי הסכומים הועברו בתאריכים אחרים. לדבריו עובדה זו מחזקת את המסקנה כי לא חתם על הסכם ההלוואה וחתמתו זויפה.

מדובר בדקדוקי עניות. אין בכך כדי להשפיע על מסקנותיי. הסך של מיליון ₪ וליתר דיוק 999,999 ₪ הועבר ביום 1.2.16 – ולא ביום 15.2.16 כפי שנכתב בהסכם ההלוואה, ומדובר איפוא בפער של פחות משבועיים. כעולה מנספח ב' והפירוט לעיל, יתרת ההלוואה הועברה במספר "פעילות" בתאריכים שונים החל מיום 10.2.16 וכלה ביום 10.4.16 – כאשר בהסכם נרשם כי הסכום הכולל הועבר ביום 31.3.16. תחת פירוט כל הסכומים והתאריכים, בחר מנסח הסכם ההלוואה לרשום סכום אחד של 2.5 מיליון ש"ח, בתאריך אחד, שהינו בטווח התאריכים בהם הועברו הסכומים שמהם מורכב סכום זה. אני מוצא בכך כל חיזוק לגרסת הנתבע.

ודוק, באומרי מנסח ההסכם בהקשר לפרטים אלה, אין כוונתי לעו"ד אלירז אלא לתובע, שככל הנראה מסר לעו"ד אלירז את הפרטים המופיעים בסעיף 1 להסכם ההלוואה, שכן האחרון העיד כי אינו יודע אם הפרטים בסעיף 1 נכונים ונמסרו לו על ידי התובע (עמ' 17 לפרוטוקול ש' 1-2, ש' 34 ועמ' 18, ש' 25-26). ממילא גם ניסיונו של הנתבע בסיכומיו לקעקע את עדותו של עו"ד אלירז בשל סוגיה זו דינו דחיה.

ח. טוען הנתבע בסיכומיו כי ההתחייבות בסעיף 3 להסכם ההלוואה לפיה הנתבע ישעבד לתובע את מניותיו בעתודות אינה הגיונית ומעידה על זיוף הסכם ההלוואה.

רכישת מניות עתודות נעשתה טרם הסכם ההלוואה, בהסכם מיום 31.3.16 מול חברת "סאן פיימנטס" (נספח ג' ל-נ/1, עמ' 21 למוצג זה; להלן – **הסכם סאן פיימנטס**). לפי סעיף 2.3 להסכם זה, הנתבע היה אמור לשלם עד לחודש 4/16 את תמורת המניות. הנתבע לא עמד במועד ולא עשה זאת, כעולה מסעיף 9 לכתב ההגנה נ/1 שהגיש עו"ד אלירז כנגד תביעת הנתבע נגדו, בה הלין נגדו על סוגית מניות עתודות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

1 כזכור, הסכם ההלוואה נחתם ביום 10.8.16. והתחייבות לשעבוד הייתה אמורה להתבצע
2 עד 25.10.16, ארבעה חודשים לאחר שהנתבע, לפי הנתבע, לא עמד בהסכם סאן פיימנטס
3 שבוטל עקב אי התשלום. מכאן, לטענת הנתבע, לא היה כל טעם בשעבוד מניות שלא
4 שייכות לו במועד הנתבע של הסכם ההלוואה. חוסר היגיון מסחרי זה מוכיח, לטענת הנתבע,
5 את זיוף הסכם ההלוואה.

6
7 אין בידי לקבל טענה זו. בחקירתו הסביר עו"ד אלירז כי התובע היה מודע לקשיי התשלום
8 של הנתבע ברכישת מניות עתודות ואמר לעו"ד אלירז כי ברצונו לשלם את התמורה החסרה
9 בסך מיליון ₪ עבור הנתבע, על מנת שהמניות ישועבדו לטובת התובע וכי אף קויימה פגישה
10 בנוכחות עו"ד אלירז וטפר במשרד עו"ד לצורך זה (עמ' 21 לפרוטוקול, ש' 19-10). ואכן
11 הדבר נעשה, ולמרות שנתקל בקשיים, המניות הועברו לבסוף ושוועבדו (שם, ש' 25-34 ועמ'
12 22 ש' 1-3).

13
14 בשאלותיו, ב"כ הנתבע טען כי האירוע אירע בשנת 2017, אך העד לא העיד כי אכן התנהלות
15 זו אירעה בשנת 2017 ולא למשל בין החודשים 3/16 עד 8/16, מועד חתימת הסכם ההלוואה.

16
17 מכל מקום, הטענה כי נרשמה התחייבות לשעבוד שאינה בת יישום ולכן הסכם ההלוואה
18 מזויף תמוהה, שהרי אם ההסכם אכן לא אותנטי, מה יועיל למזייפו לכלול בו התחייבות
19 שאינה בת יישום? לנתבע הפתרונים.

20
21 אוסיף בהקשר לכך: הנתבע צירף לתצהירו כנספח ג'1 הסכם מיום 15.6.17 תוך שהוא מנסה
22 לשייכו לסוגיה שבמחלוקת ותוך הטחת האשמות בעו"ד אלירז כי הוא פועל בשיתוף פעולה
23 תרמיתי עם התובע. לא מצאתי רלבנטיות להסכם זה. הסכם סאן פיימנטס הינו מקורו של
24 ההסכם מיום 15.6.17 נספח ג'1 לתצהיר הנתבע. ההסכם הראשון הופר על ידי הנתבע ולכן
25 נחתם ההסכם נספח ג'1, במסגרתו מונה עו"ד אלירז כנאמן וניתנו הוראות נוספות. התובע
26 כלל אינו צד לשני הסכמים אלה ולכן כאמור הסוגיה אינה רלבנטית.

27
28 הוא הדין ביחס למסמך בכתב יד נספח ד' לתצהיר הנתבע. זה קובע כי מניות חברה זרה
29 מטעם הנתבע יופקדו בנאמנות אצל עו"ד אלירז וזאת בהמשך לחתימה על ההסכם מול
30 טפר. אמנם עו"ד אלירז העיד כי התובע הלווה לנתבע מיליון ₪ לשם קיום ההסכם מול
31 טפר (עמ' 18 לפרוטוקול), אך התובע לא התייחס לכך בתצהירו ולא תבע סכום זה (סעיף
32 31 לתצהירו). לכן אינני נזקק למשמעותו של מסמך זה, כמו גם ל - 4/4 שהינו דוגמא בכתב
33 יד שכתבו התובע והנתבע בדיון לשם השוואת כתב ידם למסמך זה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

ט. טוען הנתבע בסיכומיו כי התובע לא צירף לתצהירו העתקים של שתי המחאות שניתנו עבור ריבית ההלוואה, בסך 43,875 ש"ח ובסך 104,364 ₪, הנזכרים בסעיף 2(א) להסכם ההלוואה וכי בחקירתו הודה שאחת מהן, הראשונה בסך 43,875 ₪, נפרעה. לפיכך מבקש הנתבע להפחית את סכומי שתי המחאות מהחוב, ככל שייקבע כי קיים.

אכן התובע הודה בחקירתו כי ההמחאה ע"ס 43,875 ש"ח נפרעה, אך לדבריו מבדיקה בבנק עלה כי ההמחאה השנייה לא נפרעה (עמ' 76 לפרוטוקול, ש' 21-34 וכן עמ' 77 – 78 לפרוטוקול).

נוכח דבריו של התובע, ברי כי יש להפחית מסכום ההלוואה את סכום ההמחאה שנפרעה בסך 43,875 ₪, שלפי הסכם ההלוואה תאריכה 30.9.16.

אשר להמחאה השנייה, הרי שהנטל על הנתבע להראות כי פרע את ההלוואה או חלקה. התובע מכחיש כי ההמחאה השנייה נפרעה. אין בפניי ראיה כי המחאה זו נפרעה. הנתבע לא העיד בעניין זה דבר, וממילא לא הרים את הנטל להוכיח זאת.

32. סיכומי של פרק זה, נקבע כממצא עובדתי: הנתבע חתם על הסכם ההלוואה מתוך הבנה מלאה וכספי ההלוואה הועברו לגורמים השונים לפי בקשתו; הנתבע מסר לתובע את ההמחאות שנועדו לפירעון ההלוואה; הנתבע חתם על הסכם המשכון תוך שהבין כי הוא כולל הודאה בחוב לתובע, וזאת לצורך מתן בטוחה להשבתה של ההלוואה.

ו. זכאות התובע לתבוע את השבת מלוא ההלוואה

33. התובע בתביעה שלפניי הוא גדי אלמליח. הסכם ההלוואה נחתם על ידי התובע וחברת גדי אלמליח השקעות ניהול ויזמות בע"מ (להלן – החברה), כמלווים. טוען הנתבע כי התובע אינו רשאי לתבוע את הכספים שהועברו על ידי החברה בהתאם לנספח ב' לתצהיר התובע, בסך 2,230,000 ₪, אלא את הכספים שהועברו על ידו בלבד (דהיינו 1,270,000 ₪).

34. התובע טוען מנגד כי החברה והוא הוגדרו בהסכם ההלוואה כגוף אחד - "אלמליח", וכי סעיף 59 (א) לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973, העוסק בריבוי נושים, מאפשר לתובע בלבד להגיש תביעה בגין מלוא סכום ההלוואה.

35. סעיף 59(א) הנ"ל קובע כך:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

- 1 "שניים שמגיע להם חיוב אחד, חזקה שכל אחד מהם רשאי לדרוש את קיומו,
2 ובלבד שלא ייפרעו מהחייב יותר מן המגיע ממנו; החייב רשאי לקיים את
3 החיוב כלפי אחד הנושים, לפי בחירתו, כל עוד לא ניתן פסק דין לטובת הנושה
4 האחר."
- 5
6 יש לבחון איפוא אם החברה והתובע הינם בגדר "שניים שמגיע להם חיוב אחד", או אז רשאי
7 התובע לדרוש את מלוא ההלוואה.
8
- 9 36. הצדדים להסכם ההלוואה הם, כאמור, התובע והחברה מצד אחד, והנתבע מצד שני. לשון
10 הסכם ההלוואה ויתר הנסיבות מלמדים כי הן החברה והן התובע רשאים לתבוע את מלוא
11 סכום ההלוואה, לרבות מכוח סעיף 59(א) הנ"ל, שכן התובע והחברה הינם בגדר "שניים שמגיע
12 להם חיוב אחד". אפרט את טעמי.
13
- 14 37. ראשית, ניתן ללמוד על כך מלשונו של הסכם ההלוואה.
15
16 בכותרתו מצוינים שמות התובע והחברה מצד אחד והם מוגדרים כך – "להלן: אלמליח".
17 כלומר, שניהם יחד מוגדרים בכינוי אחד ללא כל הפרדה.
18
- 19 סעיף 1 להסכם ההלוואה קובע כך:
20
21 "אלמליח נתן לדג'לדטי הלוואה בסך של 3,500,000 ₪, אשר סך של 1,000,000
22 ₪ הועברו לידי דג'לדטי ביום 15.2.2016 וסך של 2,500,000 ₪ הועברו ביום
23 31.3.2016".
24
- 25 כאמור – "אלמליח" משמע הן התובע והן החברה, בהתאם להגדרה בכותרת ההסכם. עיינו
26 הרואות, בהסכם ההלוואה לא נעשתה כל הפרדה בין סכומים שהלווה לנתבע התובע לסכומים
27 שהלווה לנתבע החברה. נהפוך הוא – נכתב בו כי התובע והחברה יחד – "אלמליח" – הלוו
28 לתובע 3.5 מיליון ₪.
29
- 30 כך גם לעניין השבת ההלוואה. לא נרשם בהסכם ההלוואה כי השבת תבוצע לחברה ולתובע
31 בנפרד, כל אחד לפי הסכום שהלווה לנתבע. נהפוך הוא, בסעיף 2 להסכם ההלוואה נרשם כך:
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

1 **"ההלוואה, בסך 3,500,000 ₪, תיפרע בידי דלג'טי ותשולם לאלמליח**

2 **כדלקמן:....(או אז מפורטים תשלומי ההחזר – י.ש.)."**

3
4 **ללמדך, סעיף 2 הנ"ל קובע כי הנתבע חב בהשבת מלוא הסכום של 3.5 מיליון ש"ח הן לתובע**
5 **והן לחברה.**

6
7 ועוד, אף בהמשכו של סעיף 2 המפרט את תשלומי ההחזר, קרן וריבית, אין פיצול של הסכומים
8 המושבים בין החברה לבין התובע.

9
10 מכאן כי הצדדים ראו במלוא סכום ההלוואה חיוב אחד, ללא אבחנה בין המלווים בפועל.
11 כלומר, עסקינן ב"שניים שמגיע להם חיוב אחד", כלשון סעיף 59(א) הנ"ל.

12
13 38. שנית, להסכם המשכון היה רק התובע צד (והנתבע כמובן), **ללא איזכור החברה.** למרות זאת,
14 נרשם בו כי הנתבע חב **לתובע** 5 מיליון ₪. אם היה הנתבע סבור כי החברה אוזנת בחלק מהחוב
15 כלפיו, היה מבקש כי תהא אף היא צד להסכם זה, ולפחות תוזכר ב"הואיל" הראשון כבעלת
16 חלק מהחוב, אך הדבר לא נעשה. ודוק: הנתבע לא טען דבר לעניין אי שימת ליבו לגבי אופן
17 הגדרת הצדדים בהסכם המשכון.

18
19 39. שלישית, לפי המסמכים המצויים בנספח ב', התובע העביר את הסכומים הבאים: 999,999 ₪
20 + 270,000 ₪, כלומר כ-1.27 מיליון ₪. היתרה בסך של כ- 2.23 מיליון ₪ הועברה על ידי
21 החברה.

22
23 הרכב ההמחאות שניתנו לפירעון ההלוואה מלמד כי הנתבע לא ייחס חשיבות לחלוקה
24 "פנימית" זו, שכן **לטובת התובע** נמשכו המחאות לשם החזר ההלוואה בסכום כולל של
25 **1,650,000 ש"ח** (סך של 1,000,000 ₪ מיום 31.12.16 וסך של 625,000 ₪ מיום 30.4.17; נספח
26 ד' לתצהיר התובע), למרות שהעביר כאמור רק 1.27 מיליון ₪.

27
28 לטובת החברה נמשכו המחאות בסכום כולל של **1,875,000 ₪** (נספח ד' לתצהיר התובע), למרות
29 שהכספים שהעבירה מסתכמים בסך **2,230,000 ₪** (נספח ב' לתצהיר התובע).

30
31 ללמדך, שהן התובע והן הנתבע לא יחסו כל נפקות ל"חלוקת" סכום ההלוואה בין התובע
32 לחברה וראו בהם גוף אחד.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

ז. טענת השיהוי

40. טוען הנתבע כי התובע בחר לא לפעול לגביית החוב הנטען במשך שנים, הגיש התביעה בשיהוי "הזוי" כלשונו ועתה טוען לריביות מופרזות שלא כדין וללא תחשיב כנדרש.

41. התביעה הוגשה ביום 21.3.23, דהיינו פחות מחודש טרם חלוף מועד ההתיישנות הנמנה ממועד ההמחאה הראשונה שלא נפרעה (3.12.16).

אמנם, הנתבע הודה בקיומו של החוב במסגרת הסכם המשכון, שנחתם כחודשיים לאחר אי פירעון ההמחאה האחרונה (30.4.17) וכולל הודאה בחוב, אך עדיין מדובר בשיהוי ניכר של מעל לשש שנים גם ממועד זה. התובע הסביר את בחירת מועד הגשת התביעה בכך שלא היה טעם להגיש את התביעה כאשר הנתבע היה בבית הסוהר (סעיף 37 לתצהירו).

שיהוי מעין זה יכול להוביל, תאורטית, לשתי תוצאות: דחיית התביעה מחמת שיהוי או הפחתת הריבית.

42. לעניין התוצאה של דחית התביעה: בהתאם לפסיקה, לצורך טענת שיהוי נדרש נתבע להוכיח כי בנסיבות המקרה זנח התובע את זכות התביעה העומדת לו, או שבמשך הזמן שינה הנתבע את מצבו לרעה. היו שהוסיפו תנאי חלופי שלישי שעניינו שיהוי שנגרם עקב חוסר תום ליבו של התובע. טענה בדבר ויתור או מחילה על זכות תביעה מחייבת רמת הוכחה נכבדה על ידי הטוען לה. התנאי בדבר שינוי מצב לרעה של הנתבע שלוב בדרישה כי שינוי כאמור ינבע מהתנהגותו הבלתי ראויה של התובע. אין שינוי מצב לרעה של נתבע בשל שינוי בנסיבות אובייקטיביות שאינן תלויות בתובע, כשינוי הנובע מהתנהגות התובע. השיהוי האזרחי הנטען במסגרת תקופת התיישנות הוא **אמצעי שיש לעשות בו שימוש בנסיבות חריגות בלבד. הנטל על הטוען לסילוק תביעה מחמת שיהוי הוא כבד ורב** (ע"א 6805/99 תלמוד תורה הכללי והישיבה הגדולה עץ חיים בירושלים נ' הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, ירושלים, פ"ד נז(5) 433 (2003)).

הנתבע לא טען להיזק ראייתי כתוצאה מחלוף הזמן. אף אינני סבור כי בנסיבות העניין מתקיימות נסיבות חריגות המצדיקות את דחיית התביעה מחמת שהתובע זנח את תביעתו. שהות הנתבע בבית הסוהר תקופה ארוכה מחלישה במידה רבה את טענת השיהוי כלפי התובע. אך מנגד, כמפורט להלן, הדבר מצדיק את הפחתת הריבית.

43. שיהוי התובע מעלה קשיים בכל הקשור לריבית הגבוהה הנתבעת ומצדיק את הפחתתה, הן בהיבט של שיעור הריבית השנתי והן בהיבט של תקופתה. אנמק את טעמי.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

ככלל, אין מקום לסטות מהוראותיו הברורות של חוזה המשקפות את מה שהסכימו עליו הצדדים לעניין ריבית פיגורים או לעניין הפרשי הצמדה, והוא הדין על פי אותו רציונאל גם לעניין הריבית המוסכמת למשך תקופת ההלוואה. עם זאת, אין מדובר בכלל נוקשה וייתכנו מצבים אשר בהם יסבור בית המשפט כי יש הצדקה לסטות ממנגנון ההצמדה או משיעורי הריבית שעליהם הסכימו הצדדים (ע"א 517/12 בן דוד אוחיון נ' גולדפינגר (1.9.13), פסקה 11; להלן – עניין בן דוד; ע"א 48/88 ברזל נ' בנק צפון אמריקה בע"מ, (31.12.88); ע"א 1266/08 מגדל חברה לביטוח בע"מ נ' הארגון למימוש האמנה על ביטחון סוציאלי (ישראל – מערב גרמניה) (18.7.11), פסקה 54).

גזירה שווה ניתן ללמוד מריבית והצמדה הנפסקים לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א – 1961: לפי סעיף 2 לחוק זה, בית המשפט רשאי לפסקם לפי שיקול דעתו, אך אינו חייב לעשות כן, והוא יכול להימנע מכך מטעמים מיוחדים (ע"א 672/81 עמיתי מלון ירושלים נ' טייק, פ"ד (3) 169 (1986)).

כך, בע"א 419/80 הולנדר ושות' בע"מ נ' הוד אוז בע"מ, פ"ד לו(4) 433, 435 (1982): "סיכומי של דבר, ככלל, יש לפסוק הצמדה וריבית, אולם בית המשפט רשאי, לפי שיקול-דעתו, להכריע אחרת, אם יש מקום למסקנה, כי בעל הדין הזוכה תרם תרומה מהותית להתמשכות היתרה של ההליכים, חטא בהטרחת חינום של בית המשפט או נקט פעולות פסולות כיוצא באלה".

להשתתפות תובע בהגשת התביעה כשיקול בביצוע שערור הפיצוי, ראו ע"א 448/74 אוטו בלה שותפות למסחר בכלי רכב נ' לקי דרייב בע"מ, פ"ד ל(2) 207 (1976).

44. לא מקובלת עליי טענת התובע כי מאסרו של הנתבע מהווה טעם מוצדק שלא להגיש תביעה נגדו תקופה כה ארוכה. אין בפניי כל ראייה לכך שבידי הנתבע היו נכסים רבים יותר מאז שחרורו מבית הסוהר, לעומת אלה שהיו בידיו בתחילת תקופת מאסרו והתובע אף לא טען כי היה לו בסיס לצפות זאת.

יתר על כן, גם אם הייתי מקבל את טענת התובע כי לא הגיש תביעה בשל מאסר הנתבע, הרי שזה שוחרר ממאסרו לאחר 40 חודשים (עמ' 108 לפרוטוקול, ש' 28), כלומר לפני תום שנת 2020. למרות זאת, התביעה הוגשה כמעט שלוש שנים לאחר מכן. התובע לא סיפק הסבר של ממש לכך בחקירתו להשתתפות נוספת זו מאז השחרור (עמ' 101-102 לפרוטוקול).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

השתתפות התובע בהגשת התביעה **כשש שנים**, משנת 2017 ועד שנת 2023, גרמה לכך שהחוב בגין הסכם ההלוואה צמח, לפי תחשיב התובע, **כמעט פי שלושה**, עד למועד הגשת התביעה, סכום משמעותי לכל הדעות. חיוב הנתבע בריבית מלאה לפי השיעור הנקוב בהסכם המשכון, לכל אורך התקופה, איננו צודק בנסיבות העניין.

45. לא זו אף זו. במסגרת הסכם המשכון נקבע כי הריבית השנתית שבהסכם ההלוואה – 10.5% - תגדל משמעותית ותהא 18% לשנה. **המדובר בהעלאה חדה של כמעט 80%**, ואזכיר כי סכום ההלוואה הינו סכום גבוה בסך 3.5 מליון ₪.

כאשר נשאל התובע לגבי העלאה זו אמר: "ברגע שריבית פיגורים. ברגע שהוא לא שילם 10%. הריבית פיגורים עלתה ל-18% (עמ' 96 לפרוטוקול, ש' 22-23). לדבריו הדבר סוכם עם הנתבע (שם, ש' 29-34).

כאן המקום לציין כי עו"ד אלירז העיד כי לא דיבר עם הנתבע על העלאת הריבית (עמ' 42 לפרוטוקול, ש' 6-8), אך הוא משוכנע שהנתבע ידע על כך (שם, ש' 28).

46. צא ולמד, אף **לשיטת התובע, ההעלאה ב - 7.5% בשיעור הריבית השנתית מהווה ריבית פיגורים בשל אי השבת ההלוואה**. כאמור בעניין **בן דוד**, בית המשפט רשאי להפחית ריבית פיגורים, ואף ריבית מוסכמת חוזית שאינה ריבית פיגורים, בנסיבות מתאימות.

47. לא זו אף זו, בפסיקה הובעו דעות שונות בשאלה האם כשמדובר בסעיף פיצוי מוסכם עתי, **לרבות סעיף ריבית פיגורים**, רשאי בית המשפט מכוח סמכותו לפי סעיף 15(א) לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), התשל"א – 1970 (להלן – **חוק התרופות**), להגביל את תקופת הפיצוי או שמא רק את סכום הפיצוי. הדעה הרווחת בפסיקה הינה שבית המשפט רשאי גם להגביל את תקופת הזכאות לפיצוי המוסכם על פי סמכותו שבסעיף 15 לחוק התרופות, ככל שמצא שהתקופה בגינה אמור להשתלם הפיצוי העתי חורגת מציפיות הצדדים. בפסיקה הובעה גם הדעה כי אין מניעה עקרונית להחיל על סעיף הקובע ריבית פיגורים שמהווה סעיף פיצוי מוסכם את דיני האשם התורם, להבדיל מעיקרון הקטנת הנזק שעקרונית אינו חל על פיצוי מוסכם (ראו ע"א 8506/13 **זאבי תקשורת אחזקות בע"מ נ' בנק הפועלים בע"מ** (23.8.15), פסקה 42).

48. מודע אנוכי לכך שהנתבע לא טען כי העלאת הריבית מהווה פיצוי מוסכם מופרז שיש להפחיתו, אך מכל מקום, בהתאם לעניין **בן דוד** ובפסיקה הנוספת שהוזכרה לעיל, ניתן להתערב בשיעור הריבית מכוח סמכות כללית של בית המשפט ולא רק על סמך סעיף 15 לחוק התרופות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

49. בנסיבות העניין, כאשר לא מצאתי כי לתובע היתה הצדקה מוכחת ממשית שלא להגיש תביעה נגד הנתבע בשנת 2017, ודאי לא לאחר שחרורו מבית הסוהר בשנת 2020, ומחמת שמדובר בהעלאת ריבית משמעותית ביחס לסכום הלוואה גבוה, ונוכח הפגמים שנפלו בהסכם ההלוואה ובהסכם המשכון מכוח חוק אשראי הוגן, שיפורטו להלן, מצאתי כי יהא זה מוצדק וראוי להתערב בשיעור הריבית השנתית וכן בתקופתה, כפי שיבואר להלן.

ח. תחולת חוק אשראי הוגן ומשמעותו

50. התובע הינו בעל רשיון למתן הלוואות חוץ בנקאיות (סעיף 3 לתצהירו; עמ' 61 לפרוטוקול, ש' 31-33). הנתבע טוען כי התובע הפר את הוראות חוק אשראי הוגן במספר סוגיות שפורטו לעיל. אדון בטענות אלה להלן.

51. תכליתו של חוק אשראי הוגן היא להביא לידי ביטוי את האיזון העדין בין הצורך לאפשר את קיומן של הלוואות חוץ - בנקאיות, וזאת בכדי לתת מענה לציבור הלווים שאינו יכול להשיג אשראי בנקאי, לבין השאיפה להגן על אותו הציבור שמצוי באופן טיפוסי בעמדת נחיתות מול המלווים (ע"א 9044/04 מיסטר מאני ישראל בע"מ נ' צוניאשוילי (24.6.07); להלן - עניין מיסטר מאני, סעיפים 25-27).

הצורך באיזון כאמור אינו רלוונטי לענייננו שכן הן התובע והן הנתבע הינם אנשי עסקים מנוסים, והעידו כי הקשרים ביניהם, גם אלה הקשורים לעניינים פיננסיים, התנהלו מתוך יחסי חברות ולא מתוך פערי כוחות.

52. סעיף 9(א) לחוק אשראי הוגן, שכותרתו "ביטול או שינוי תנאי בבית המשפט", קובע כך:

"ראה בית המשפט בתובענה בקשר לחוזה הלוואה, כי חוזה ההלוואה או תנאי בו אינם מתאימים לדרישות לפי חוק זה, ולגבי מלווה מוסדי – לדרישות לפי חוק זה או לפי חוק אחר החל בעניין כאמור בסעיף 16, יורה בית המשפט, ביוזמתו או על פי בקשה, ולאחר שנתן הזדמנות לצדדים להשמיע טענותיהם, לבטל את החוזה או את התנאי או לשנותו, הכל במידה הנדרשת כדי להתאימו לדרישות החוק, ולפי הענין."

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

סעיף 9(ב) לחוק אשראי הוגן מורה כי בית המשפט רשאי "להתאים את שיעור העלות הממשית של האשראי ואת שיעור ריבית הפיגורים לשיעורים המרביים המותרים על פי סעיפים 5 ו-6, או לקבוע שיעור נמוך יותר... וליתן כל הוראה אחרת שתיראה צודקת בנסיבות הענין".

בפסיקה הובהר בהקשר לכך כי בית המשפט רשאי לשנות את החוזה במידה הנדרשת כדי להתאימו לדרישות החוק, וכי אמנם העיקרון המנחה בדיני חוזים הוא 'חוזים יש לקיים' תוך חתירה למלא אחר כוונת הצדדים, אולם יחד עם זאת, ישנן נסיבות המצדיקות את התערבות בית המשפט (עניין **מיסטר מאני**, פסקה 25).

53. סעיף 15(ב)(1) לחוק אשראי הוגן מורה כי חלק מסעיפיו **לא יחולו** על הלוואות שסכומן מעל סך של 1,197,707 ש"ח. בענייננו, סכום ההלוואה עולה על סכום זה ולכן החרגה זו רלבנטית לענייננו.

הסעיפים המוחרגים הינם סעיפים 5-6 לחוק אשראי הוגן, המגבילים את שיעור הריבית וריבית הפיגורים המותרים וכן סעיף 15ד העוסק בענישה פלילית. ממילא, נדחית טענת הנתבע כי סעיפים 5-6 הנ"ל מאפשרים את הפחתת הריבית שהוסכמה בין הצדדים.

מנגד, נותרת בתוקף בקשר למקרה שלפנינו הוראת סעיף 9(א) לחוק אשראי הוגן – לפיה כאמור, אם נוכח בית המשפט כי חוזה הלוואה או תנאי בו אינם מתאימים לדרישות החוק, רשאי הוא להורות לבטל את החוזה או את התנאי או לשנותו, הכל במידה הנדרשת כדי להתאימו לדרישות החוק.

ודוק: למרות שסעיף 9(ב) לחוק אשראי הוגן מאפשר התערבות בריבית הסכמית נוכח התקרה הקבועה בסעיפים 5-6 לחוק אשראי הוגן – שלא חל בענייננו – אין הדבר שולל הפחתת ריבית מכוח סעיף 9(א) לחוק אשראי הוגן, נוכח לשונו, שמאפשרת התערבות בתנאי החוזה, וזאת לרבות בגובה הריבית, אם כי כמובן שלא מכוח סעיפים 5-6 הנ"ל.

בע"א 9348/09 **ליבו נכסים והשקעות בע"מ נ' לשם** (28.6.11) הבהיר זאת בית המשפט העליון:

"יובהר, כי אמנם בהתאם להוראת סעיף 15 לחוק ההלוואות, סעיפים 5 ו-6 לאותו החוק לא יחולו מקום התקבלה הלוואה העולה על 25,000 ש"ח (נכון למועד ההלוואה במקרה זה) – כפי שאכן קרה בענייננו. **אלה שהוראת סעיף 15 מתייחסת אך לתחולתם של סעיפים 5 ו-6 לחוק על הסכם ההלוואה, בעוד**

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

שסעיף 9 חל ללא קשר לסכום שנטל הלווה. המשמעות היא, שבהינתן הלוואה מעל סכום מסוים (שעמד, כאמור, על 25,000 ש"ח, וכיום מתעדכן מדי שנה), הצדדים רשאים להתנות על שיעורים הריבית הקבועים בסעיפים 5 ו-6 לחוק, אולם הפעלת שיקול דעתו של בית המשפט בכל מקרה אינה מוגבלת כתוצאה מגובה ההלוואה. אף במקרה שלפנינו אין מניעה כי בית המשפט יעשה שימוש בשיקול דעתו בהקשר זה. יתר על כן, מקובלת עלי הטענה כי חוזה הלוואה כפוף גם למערכת דיני החוזים הכלליים, אשר גם מכוחם – בהתקיים בנסיבות המתאימות לכך – רשאי בית המשפט לעדכן את שיעור הריבית שנקבע..." (פסקה 8; ההדגשה איננה במקור).

לאפשרות השימוש בסעיף 9(א) לחוק אשראי הוגן לשם הפחתת ריבית ראו גם ע"א 8222/19 פרץ נ' קוואלטי קרדיט פאנז (7.12.20), פסקה 35.

54. הנתבע טוען לאי עמידת הסכם ההלוואה והסכם המשכון בתנאי חוק אשראי הוגן ובעיקר סעיפים 2-3 לו, העוסקים בעיקרם בחובת הכתב ובחובת הגילוי.

55. על פי חוק אשראי הוגן, הסכם הלוואה דורש מסמך בכתב, שיכלול הסכמת הלקוח במפורש לכריתת חוזה הלוואה. הסכמה זו יכולה ותינתן ב"דרך של חתימת הלקוח על חוזה ההלוואה" (סעיף 2).

משמצאתי כי הנתבע חתם על הסכם ההלוואה ואף על הסכם המשכון, הרי שאלה עומדים בדרישת הכתב.

56. סעיף 3(א) לחוק אשראי הוגן קובע כי על המלווה למסור ללווה העתק של הסכם ההלוואה והזדמנות סבירה לעיין בו לפני כריתתו.

מעדותו של עו"ד אלירז עולה כי הביא את הסכם ההלוואה המודפס עימו לפגישת החתימה במשרדי הנתבע והנתבע קרא אותו וחתם (עמ' 17 לפרוטוקול, ש' 5). כן העיד כי הסביר לנתבע את פרטי הסכם זה והוא עיין במסמך כשתי דקות (עמ' 26 לפרוטוקול, ש' 7-3), כי מסר לנתבע עותק של ההסכם (עמ' 27 לפרוטוקול, ש' 5) וכי התרשם שהנתבע היה "מבושל על הענין, הוא ידע על מה מדובר..." (שם, ש' 18). עדותו זו מקובלת עלי במלואה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

1 אשר להסכם המשכון העיד עו"ד אלירז כי הנתבע חתם עליו בפניו (עמ' 28 לפרוטוקול, ש' 5),
2 קרא אותו טרם החתימה (עמ' 40 לפרוטוקול, ש' 28) והבין "מצוין" על מה חתם (עמ' 41
3 לפרוטוקול, ש' 13-14).

4
5 לא נטען על ידי התובע כי העתקי ההסכמים נשלחו לעיון הנתבע טרם מועד הפגישה, אם כי
6 סעיף 3(א) לחוק אשראי הוגן אינו מחייב זאת, אלא דורש מתן "הזדמנות סבירה" ללווה לעיין
7 בו טרם החתימה.

8
9 התובע העיד כאמור כי הנתבע קרא את הסכם ההלוואה טרם חתימה. עו"ד אלירז העיד כאמור
10 בקשר להסכם המשכון כי הנתבע הבין "מצוין" על מה הוא חותם. בהיותו איש עסקים מנוסה,
11 כפי שהעיד על עצמו, ומאחר ומדובר בהסכמים קצרים יחסית, קריאתם טרם החתימה מהווה
12 שהות מספקת לנתבע להבין, לעיין בהם ולהעיר הערותיו, אם חפץ בכך.

13
14 57. אשר לטענת הנתבע כי התובע לא עמד בהוראות סעיף 8 לחוק אשראי הוגן: סעיף זה קובע
15 (בתמצית) כי יש לצרף לתביעה נגד לווה העתק של חוזה ההלוואה, לציין את הסכום שנדרש
16 ואופן חישובו ופרטים נוספים כאמור בסעיף זה.

17
18 לכתב התביעה צורפו כמובן הסכם ההלוואה והסכם המשכון וצוין מהי יתרת החוב אך לא
19 פורטו כל הפרטים הנקובים בסעיף 8(ב) לחוק אשראי הוגן.

20
21 58. סעיף 3(ב) לחוק אשראי הוגן קובע את רשימת הפריטים אשר על המלווה לגלות ללווה. עיון
22 ברשימת פריטים אלה מראה כי גולו שלושת הפריטים הראשונים (שמות הצדדים, מס' ת"ז,
23 מען, סכום ההלוואה והסכום שיקבל הלווה בפועל).

24
25 הפריט המנוי בסעיף 3(ב)(4) לחוק אשראי הוגן היינו שיעור הריבית ביחס לסכום ההלוואה,
26 בחישוב שנתי המביא בחשבון גם ריבית דריבית, בהתאם למועדי פרעון, לא נמצא בהסכם
27 ההלוואה. אמנם צוין בו מהו סכום ההלוואה וכן פירוט של התשלומים עבור קרן ההלוואה
28 ועבור הריבית, לפי מועדי פרעון, אך עדיין לא צוין שיעור הריבית.

29
30 59. כאמור, החוב מושא הסכם ההלוואה נושא ריבית שנתית בשיעור 10.5%, אך הסכם המשכון
31 מתיימר להעלות ריבית זו ל-18% לשנה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

מצאתי פגם נוסף, משמעותי יותר, בהעלאת ריבית בדרך זו. המדובר בשינוי מיומור של הסכם ההלוואה, שמשמעותו מעט פחות מהכפלת הריבית השנתית. היה ראוי לערוך מסמך ברור שיתייחס לענין זה, עם כותרת תואמת לענין וניסוח ברור כי הריבית תועלה לשיעור של 18%, לרבות נוכח הוראת סעיף 3 לחוק אשראי הוגן וס"ק (ב)(4) לו, העוסק בגילוי שיעור הריבית כולל ריבית דריבית.

דא עקא, כל לא נעשה. כותרתו של הסכם המשכון הינה "תנאים מיוחדים לשטר משכון" והוא עוסק בענין זה – משכון זכויות. בסעיף 2 למסמך זה שכותרתו "מהות שטר המשכון" נכתב כך:

"שטר משכון זה נערך ע"י ממשכן לפקודת בעל המשכון להבטחת הסילוק המלא, המדויק והסופי של החוב המגיע ו/או שיגיע בעתיד לבעל המשכון על פי שטר משכון זה בין שמגיע במישרין ו/או בעקיפין ובין בכל דרך שהיא, לרבות חוב מתחדש ו/או מותנה ו/או קצוב ו/או בלתי קצוב, בצרוף הפרשי הצמדה, ריבית פיגורים בשיעור המרבי שיהיה נהוג מעת לעת בבנק לאומי לישראל בע"מ לגבי חריגה מאשראי מוקצה, אם החוב ישולם בשקלים בלתי צמודים, או ריבית צמודה למדד בשיעור של 18% לשנה, אם החוב ימשיך להיות צמוד למדד עד לתשלום המלא והסופי בפועל, כל זאת ממועד הפרעון או מיום הפרעון המידי, הכל לפי הענין, ועד לתשלום המלא והסופי בפועל, הכל לפי בחירת בעל המשכון (להלן – הריבית), דמי עמלה, נזקים והפסדים כלשהם אשר ינבעו מאי קיום התחייבויות ממשכן במועד, ולרבות הוצאות משפט, כולל שכ"ט עו"ד (להלן – הסכומים)" (ההדגשה איננה במקור).

אין זו הדרך הנאותה והראויה לשנות הסכם ההלוואה, ועוד על ידי העלאה כה גבוהה של שיעור הריבית. ולא רק זו, ניתן לראות כי ריבית הפיגורים הכלולה בסעיף זה נבלעת במלל הרב. יתר על כן, כותרת הסעיף כלל אינה עוסקת בהלוואה או בריבית עליה. וחמור מכך, גם כותרתו של המסמך כולו אינה מלמדת כי הוא מתיימר לשנות את תנאי הסכם ההלוואה.

כאמור, התובע הודה כי העלאת הריבית בצורה כה משמעותית של כ-80% הינה למעשה ריבית פיגורים.

קביעת ריבית פיגורים בדרך זו אינה עולה בקנה אחד עם הוראות סעיף 3 לחוק אשראי הוגן ואיננה עומדת בחובת הגילוי הנדרשת.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

60. חשוב להוסיף בהקשר לכך כי עו"ד אלירז העיד כי לא דיבר עם הנתבע על העלאת הריבית: "מעולם לא דיברתי עם ניסים על הריבית"; "לא היה לי בדל ידיעה איזה ריבית הוא משלם" (עמ' 42 לפרוטוקול, ש' 6 ו-11), אך הוא משוכנע שהנתבע ידע על כך (שם, ש' 28).

לא ברור מהיכן הגיע סברתו כי הנתבע ידע על העלאת הריבית אם לא שוחח עימו על כך ולא ידע כלל מה גובהה.

התובע העיד כי העלאת הריבית סוכמה עם הנתבע עוד לפני חתימת הסכם המשכון (עמ' 96 לפרוטוקול, ש' 29-34). דא עקא, התובע לא ציין דבר בתצהירו בסוגיה זו, דבר האומר דרשני. פירכה נוספת בנקודה זו בעדות התובע מצויה בדבריו כי הוא שוחח עם עו"ד אלירז על העלאת הריבית ועל הסיכום בענין זה עם הנתבע (עמ' 98 לפרוטוקול, ש' 25-29).

דא עקא, כאמור, עו"ד אלירז העיד כי לא היה מעורב בסוגית קביעת שיעור הריבית (בניגוד לעצם כתיבת שיעורה בהסכם שהביא מוכן מראש), כך שגרסת התובע בנקודה זו סותרת אותה ואיננה מקובלת.

הנתבע העיד בהקשר לכך כי לא קרא את הסכם המשכון מאחר שהובא לידי "דקה וחצי" כלשונו טרם כניסתו לבית הסוהר (עמ' 116 לפרוטוקול, ש' 21-22).

61. יתר על כן: איני בטוח כלל שסעיף 2 להסכם המשכון מוביל לעליית הריבית. הסעיף שצוטט לעיל קובע כי חוב קיים או עתידי שיבטיח המשכון ישא "הפרשי הצמדה, ריבית פיגורים בשיעור המרבי שיהיה נהוג מעת לעת בבנק לאומי לישראל בע"מ לגבי חריגה מאשראי מוקצה, אם החוב ישולם בשקלים בלתי צמודים, או ריבית צמודה למדד בשיעור של 18% לשנה, אם החוב ימשיך להיות צמוד למדד עד לתשלום המלא והסופי בפועל".

עיון בהסכם ההלוואה אינו מבאר האם החוב צמוד למדד, או אז הסעיף קובע כי ישא ריבית של 18%.

62. זאת ועוד, סעיף 3(ב)(6) לחוק אשראי הוגן קובע כי בהלוואה צמודת מדד או בסיס אחר יש לפרט את סוג ההצמדה, בסיסה ומועדו וכן את הרכיבים עליהם היא חלה. אלה לא מפורטים בהסכם המשכון, זולת הקביעה הלאקונית כי הריבית צמודה למדד.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

63. פגם נוסף מצוי הן בהסכם ההלוואה והן בהסכם המשכון – העדר פירוט בכל הקשור לצעדים שרשאי המלווה לנקוט בשל אי תשלום במועד והתנאים לנקיטתם, כאמור בסעיף 3(ב)(10) לחוק אשראי הוגן.

פגם אחר המצוי הן בהסכם ההלוואה והן בהסכם המשכון הינו אי פירוט שיעור ריבית הפיגורים בשיעור שנתי המביא בחשבון ריבית דריבית כאמור בסעיף 3(ב)(11) לחוק אשראי הוגן.

פגם אחרון הינו העדר תקופת ההלוואה, סכומי התשלומים לפרעון ומועדיהם והריבית בכל תשלום (נעדר מהסכם המשכון) וכן הבהרה כי הסכום עלול להשתנות בתקופת ההלוואה עקב שינוי שיעור הריבית או ההצמדה, כאמור בסעיף 3(ב)(9) לחוק אשראי הוגן. אלה נפקדים הן מהסכם ההלוואה והן מהסכם המשכון.

דומה כי יתר הפריטים המנויים בסעיף 3(ב) לחוק אשראי הוגן אינם רלבנטיים לענייננו.

64. כאמור, סעיף 9(א) לחוק אשראי הוגן מסמיך את בית המשפט לשנות תנאי מתנאי חוזה הלוואה כדי להתאימו לדרישות החוק.

כל הפגמים האמורים מצדיקים בנסיבות העניין התערבות בשיעור הריבית ובתקופתה.

ודוק, כאמור, אין המדובר בהתערבות בשיעור הריבית מכוח ההגבלה על שיעור ריבית הקבוע בסעיף 5-6 לחוק אשראי הוגן, שאינם חלים על הסכם ההלוואה נוכח סכומה.

65. בסיפת פרק זה אתייחס לטענת התובע בסעיף 35ד' לסיכומיו לפיה טענות הנתבע בתצהירו בקשר לחוק אשראי הוגן מהוות הרחבת חזית. טענה זו הוכרעה בהחלטת ביניים מיום 21.6.24. אוסיף למעלה מהנדרש כי טענות אלה משפטיות בעיקרן והן מתייחסות ללשונם של ההסכמים ותוכנם כפי שהם.

בכל מקרה, דבר לא מנע מהתובע להגיש בקשה להגשת ראיות נוספות / תצהיר משלים בענין זה לאחר שראה את תצהיר הנתבע, אם חשב שיש בדבר רלוונטיות, אך הוא לא עשה כן.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

66. נוכח כל האמור, לאחר שהבאתי בחשבון את ההשתהות בהגשת התביעה וכן את הפגמים שנמצאו, בהינתן הוראות חוק אשראי הוגן, ולאחר שלא שוכנעתי כי הוסבר לנתבע על אודות העלאת הריבית במסגרת הסכם המשכון וזו גם לא צוינה בו באופן ברור ונפרד כנדרש, ראיתי לקבוע כי סכום ההלוואה יישא את הריבית ההסכמית המקורית כקבוע בהסכם ההלוואה **בשיעור 10.5% וזאת למשך שלוש שנים** (קיצור כמחצית לערך של התקופה) ממועד העברת הכספים ככתוב הסכם ההלוואה, דהיינו מיום 15.3.16 ועד ליום 15.8.19.

סכום משוערך זה יוסיף לשאת ריבית כאמור מיום הגשת התביעה ועד התשלום בפועל, ללא שהריבית המצטברת נושאת ריבית.

ט. סוף דבר

67. התביעה מתקבלת בחלקה, באופן שהנתבע ישלם לתובע סך 3,500,000 ₪ בצרוף ריבית שנתית בשיעור 10.5% מיום 15.3.16 עד ליום 15.8.19. מסכום זה יש להפחית סך 43,875 ₪, ערך ליום 30.9.16, בגין ההמחאה שהתובע הודה כי נפרעה. הסכום המשוערך, לאחר ההפחתה כאמור, יוסיף לשאת ריבית בשיעור 10.5% מיום הגשת התביעה (21.3.23) ועד התשלום בפועל, ללא שהריבית המצטברת נושאת ריבית.

הנתבע כפר בתחשיב התובע שצורף לתביעה אך לא הגיש תחשיב מטעמו. נוכח ההוראות המפורטות לעיל ניתן לבצע תחשיב על נקלה ולהגיש פסיקתה מתאימה.

68. כמו כן, נוכח הסכום שנפסק וכלל הנסיבות, הנתבע ישלם לתובע שני שליש מאגרות המשפט, משוערכות מיום תשלומן כדין, ובנוסף שכ"ט עו"ד בסך של 150,000 ₪.

ניתן היום, כ"ה חשוון תשפ"ה, 26 נובמבר 2024, בהעדר הצדדים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 47689-03-23 אלמלח נ' דז'לדטי

יעקב שקד, שופט

- 1
- 2
- 3
- 4